

2017

Dr. Balogh Imre Emlékpályázat TŰZOLTÓ BANDI ÉS MORZSI

-Komplex Óvodai Tűzmegeelőzési Program-

Kolláth András

c. tű .zls.

Jelige: Tűzoltó Bandi

Tartalomjegyzék

Bevezetés	2
Pályázatom célja.....	3
Miért az óvodás korosztály?	5
Az óvodai tűz megelőzési program célja	7
A program fő célkitűzései:	7
Tűzoltó Bandi és Morzsi tűz megelőzési program részei:	8
I. Az óvodapedagógusok számára biztosított módszertani segédanyag	8
A módszertani segédanyag kidolgozásának vezérelve.....	8
A módszertani segédanyag tartalma	9
II. Egy tűzoltó által vezetett interaktív bemutató szerepjátás által	10
Az interaktív bemutató felépítése:	11
III. A program értékelése, visszajelzések az óvodák részéről	13
A program megvalósításának akcióterve.....	13
Finanszírozhatóság	14
Személyi feltételek biztosítása	15
Felkészítő tréning	15
Egyéb ötletek és javaslatok	16
Honlap	16
Mobil applikációk	16
Youtube csatorna	17
Egyéb média	17
Rendezvények	17
Promóciós termékek	17
A program folytatása az iskolákban	18
Egy „jó” gyakorlat bemutatása	18
Konklúzió- összefoglalás	20
Felhasznált szakirodalom és egyéb források	21
Mellékletek	23

Bevezetés

Hazánkban az Országos Tűzmegeelőzési Bizottság továbbiakban OTB által rendelkezésre álló statisztikai számadatok alapján az elmúlt 5 évben 4058 alkalommal történt személyi sérülés, mely valamilyen Katasztrófavédelem által beavatkozást igénylő tüzesettel kapcsolatos. Tény, hogy nem csak személyi sérülések történnek. Gyakran halálos kimenetelű tüzesetekhez is riasztják a Katasztrófavédelmet. Szám szerint Magyarországon az elmúlt 5 évben 469 személy esett a tűz áldozatává, melyből a KSH adatai szerint több mint 90%-a háztartásban következett be. Mindazonáltal, hogy az emberi élet, egészség a legnagyobb kincs, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy a tüzesetekkel kapcsolatos anyagi károk is jelentősek, mind a magánszemélyek vagyontárgyait tekintve, mind az állami fenntartás alá tartozó szervezetek tekintetében. Az OTB éves beszámolója alapján az állampolgárok lakóingatlanjaiban és a gazdasági szereplők vagyontárgyaiban a tüzek pusztító hatásából eredő kárérték évente a tízmilliárdos nagyságot is eléri, mely összeget növeli a kárhelyszíni beavatkozások további milliárdos költségei.

10 éves tűzoltói tapasztalatom alapján, a tüzesetek többsége emberi gondatlanság, felelőtlenség, tájékozatlanság, s az ebből fakadó helytelen cselekedet következtében alakulnak ki. Az OTB szerint a nemzeti vagyonban bekövetkezett tűzkárok leghatékonyabban a szükséges és elégséges színvonalú tűzmegeelőzési tevékenység alkalmazásával csökkenthetőek. A bizottság elképzelése szerint jogosan merül fel az igény, olyan, elsősorban kommunikációs eszközökkel megvalósítható tevékenységre, ahol a tűzmegeelőzés fontosságát megértetjük az állampolgárokkal is. Céljuk, hogy az érintett közönség jól felfogott érdekeik mentén önként javítson helyzetükön a biztonság javára. Ennek megvalósítására való törekvésként 2012. december 12-én megalakult az Országos Tűzmegeelőzési Bizottság, melynek egyik fő feladata a lakosság és az ifjúság tűzvédelmi nevelése, tájékoztatása. A fiatal

célközönséget leginkább a rendezvényeken érik el, melyek közül a gyermekek körében a legnépszerűbb a Nyitott Szertárkapuk Program. Fókuszban a gyermekek tűzvédelmi felvilágosításával kapcsolatban, a 2013-2014-es évben 5 megye óvodáiba kerültek szabadtéri égetéssel, és az erdőtűzek megelőzésével kapcsolatos foglalkoztató kiadványok. A 2014-es évben merült fel az alkotói pályázat ötlete, melyre először 324 db, a 2015-ös évben már 1394 db, és minden várakozást felülmúlva a 2016-os évben pedig már 9086 db alkotást készítettek a pályázatra a gyermekek.

Az Országos Tűzmegeelőzési Bizottság által elindított nagy sikerű ifjúsági program népszerűsége, valamint egyetemi óvodapedagógiai tanulmányaim és gyakorlataim során szerzett tapasztalataim alapján, kulcsfontosságúnak érzem, egy országos komplex óvodai tűzmegeelőzési program kidolgozását, megvalósítását.

Pályázatom célja

Pályázatom célja egy komplex óvodai tűzprevenciós program bemutatása és a megvalósításához szükséges konkrét akcióterv prezentálása országos szinten a közoktatásba integrálva.

Elsőként arra térnék ki, hogy miért esett az óvodás korosztályra a választásom, és mint elérni kívánt célcsoport, mutatom be a téma szempontjából fontos sajátosságait.

A következő fejezetben kifejtem a program fő célját és felvázolom az elérni kívánt fő célkitűzéseket.

Az óvodás korú gyerekek elérésének leghatékonyabb módja, az óvodapedagógusokkal való közös munka, akik a korcsoport sajátosságait figyelembe véve tudják széles körben közvetíteni a legfontosabb tűzmegeelőzéssel kapcsolatos tudnivalókat. Így elengedhetetlen az óvodai

pedagógiai programba integrálható tűzmegelőzési, tűzbiztonsági módszertan és oktatási segédletek megismertetése az intézményekkel, és óvónőkkel, szakmai támogatás nyújtása részükre. Az általam kidolgozott tűzprevenciós program 3 fő részből áll, melyeket részletesen mutatok be a soron következő fejezetekben.

- Az intézmények részére készített módszertani segédanyagot a Melléklet tartalmazza, mellyel az óvónők segítséget kapnak a tűzprevenciós hét tematikus tervének kialakításához, különböző tevékenységek tervezéséhez, szervezéséhez.
- A program része egy szituációs mozgásos tevékenység, melyet az óvodában egy tűzoltó valósít meg, így játékos formában eredményesebben sajátítják el a gyerekek a helyes viselkedést. Pszichológiai kutatások szerint minél több érzékszervet sikerül bevonni a tanulási folyamatba, annál gyorsabban, hatékonyabban, és hosszabb távon rögzül az így szerzett információ
- A program zárásaként a részt vevő pedagógusok egy kérdőívet töltenek ki, melyben értékelik a programot, megosztják tapasztalataikat, észrevételeiket, mellyel a fellépő hiányosságok, gyengeségek javíthatóak lesznek a későbbiekben.

Az óvodák és a Katasztrófavédelem közötti együttműködés lehetséges formáit és megvalósításának lehetőségeit a költséghatékonyságra törekedve az Akcióterv című fejezetben fejtem ki részletesen.

A továbbiakban egyéb ötleteimet és javaslataimat osztom meg a témával kapcsolatban, mellyel a célcsoport bevonása, motiválása még tovább növelhető.

A pályázat végén egy „jó gyakorlatot” kívánok bemutatni. A Tatabányai Sárbereki Óvodával sikerült együttműködnöm, és közösen letesztelni a Tűzoltó Bandi és Morzsi komplex óvodai tűzmegelőzési programot. Az így szerzett saját tapasztalataimat, és a részt vevő óvónők és gyermekek véleményét prezentálom.

Miért az óvodás korosztály? – avagy a célcsoport sajátosságainak bemutatása

„Már az óvodában megtanultam mindent, amit tudni érdemes.”

/Robert Fulghum

A tűzprevenációs program elsődleges célcsoportja az óvodás korosztály. mivel az óvodáskorban elsajátított ismeretek, átélt élmények, tapasztalatok meghatározóak a személyiségfejlődésben, a felnőttkori viselkedésben, attitűdökben.

A célcsoport sajátosságainak bemutatását a téma szempontjából két meghatározó szegmensre; a korszpecifikus tanulás jellemzőire, azok intézményi megvalósulásában rejlő lehetőségekre és a felelősségteljes magatartás kialakulásának alapjaira bontottam.

A tanulásnak, az ismeretek elsajátításának legfontosabb összetevői a motiváció, a figyelem és az emlékezet. Az iskolával ellentétben **az óvodás gyermek tanulása spontán, belső motivációból ered.** Kíváncsiságuk, érdeklődésük könnyen figyelemmé alakítható, **kényszer nélkül, élmények által tanulnak,** melyhez az óvodapedagógus biztosít számos lehetőséget és tevékenységet. Egy adott téma megvalósítása során, - esetünkben a tűz megelőzés - a különböző tevékenységek fejlesztik a gyermek nyelvi-, zenei-, matematikai-, vizuális kompetenciáit és mozgását, mely során komplexen új ismereteket szerez, és hosszútávon használható tudást.

Óvodáskorban kezd kialakulni az erkölcsös magatartás alapja a lelkiismeret, mely mint negatív emóció, belső rossz érzése, valamely szabály megszegése miatt jön létre. Többszöri átélésével a gyermekek ráébrednek és

elfogadják, hogy vannak szabályok, melyek sérthetetlenek és akkor sem szegik meg őket, ha nincsenek külső személy kontrollja alatt.

A tűz természetéről, tűz megelőzésről és tűz esetén a helyes – sokszor életmentő - viselkedésről elsajátított információk mellett, **szabálytudatuk** és erkölcsi fejlődésük is pozitív változáson megy keresztül. Megértik a tűzzel kapcsolatos szabályokat, és hogy miért van szükség azokra, és tisztában lesznek a megszegésükkel járó következményekkel.

Az óvodás korú gyermekek cselekvésére jellemző motívum az **utánzási hajlam**. Tűzoltó Bandi által bemutatott helyes cselekvések automatikusan rögzülnek, melyek a későbbi játéktevékenységeik közben újra felelevenednek, és **készség szinten épülnek be**.

A program során **Tűzoltó Bandi igazi példakép lehet** a gyermekek számára, így kialakítva bennük a bizalmat és tiszteletet a többi tűzoltó felé. A tűzoltó szakma iránti megbecsülés felnőtt korukban konkretizálódhat, amikor hivatásukként önkéntes vagy hivatásos tűzoltónak állnak.

A **célcsoport elérése** intézményes keretek között könnyen megvalósítható és szinte 100%-os hatékonyságú. Az Akcióterv fejezetben részletesen kifejtem ennek lehetséges formáit.

A **gyermekkorban megalapozott tudás és felelősségteljes viselkedés kialakítása** hosszútávon jelentős mértékben csökkentheti a tüzesetek számát, illetve balesetek során életet menthet, csökkentheti a személyi sérülések és anyagi, természeti károk mértékét.

Az óvodai tűzmegelőzési program célja

A program fő célja **az óvodások tűzmegelőzési ismereteinek kialakítása, bővítése a korosztály életkori sajátosságait figyelembe véve, továbbá az óvodák, óvodapedagógusok szakmai támogatása a tűzbiztonsággal kapcsolatban.**

A Tűzoltó Bandi és Morzsi Program célja, hogy az óvodák intézményes keretei között a tűzmegelőzés témakörében átszarmaztatott információtartalom, komplex és sokféle tevékenység által integrált egészé, működőképes, használható tudássá alakuljon.

A program fő célkitűzései:

- A részt vevő gyermekek rendelkezzenek koruknak **megfelelő tűzmegelőzési ismeretekkel**, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal a tüzesetek elkerülése érdekében, illetve veszély esetén a helyes magatartási formát kövessék. Ennek érdekében a legalapvetőbb, tűzmegelőzési ismeretek megismertetése, komplex kompetencia alapú tevékenységek útján.
- Bővíteni az óvodások **tűzzel kapcsolatos fogalomkészletét**, ismerjék a tűz szempontjából leginkább kritikus tárgyakat, eszközöket, helyzeteket, kellő ismerettel rendelkezzenek a balesetek, sérülések elkerüléséhez.
- Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az egyes tüzet okozó tárgyak és a figyelmetlen magatartás között, alakuljon ki bennük az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, cselekedeteiknek következményei vannak, így fejlődjön az **önmagukkal szembeni felelősségérzet**.
- Készség szinten alkalmazzák a **helyes viselkedési formákat**, melyek tűz esetén életmentőek lehetnek.

- Hosszútávon elősegítse a **pozitív beállítódásoknak és szokásoknak** a kialakítását, amelyeket később önálló felnőtt korukban is követnek életvitelük során, helyes, **felelősségteljes mintát** adva a társadalomnak és a következő generációnak.
- A **tűzoltó szakma iránti tisztelet** és megbecsülés kialakítása, leendő hivatásos és önkéntes tűzoltók elhivatottságának megalapozása.

Tűzoltó Bandi és Morzsi tűzmegelőzési program részei:

A program 3 fő részből tevődik össze:

I. Módszertani segédanyag

II. Interaktív bemutató

Tűzoltó Bandi vezetésével

III. Értékelés

I. Az óvodapedagógusok számára biztosított módszertani segédanyag

A módszertani segédanyag kidolgozásának vezérelvei

Hazánkban nincs egységes óvodai nevelési program, az intézmények különböző pedagógia programok keretében végzik oktató-nevelő tevékenységüket. A módszertani segédanyag összeállítása során törekedtem rá, hogy **bármelyik óvoda nevelési programjába integrálható** legyen, ennek érdekében több óvodával is felvettem a kapcsolatot, ahol különböző pedagógia program szerint folyik a nevelés. Az óvodapedagógusok lelkesen és készségesen segítették ötleteikkel munkámat.

A program **figyelembe veszi az óvodások életkori sajátosságait**, adottságait, és előismereteikre, tájékozottságukra is épít, fokozatosan bővítve tudásukat.

A megvalósítás során az óvónők saját elképzeléseik és kreativitásuk szerint valósíthatják meg a tűzmegelezés témaprojektet, akár egy hétre, akár egy hónapra tervezik, elegendő ötletet, tevékenységet találnak a mellékelt anyagban.

Az óvodai tervezést támogatandó anyagokat, forrásokat és eszközöket állítottam össze, melynek kidolgozásában a Komáromi Szivárvány Óvoda munkatársa Hajmási Kitti nyújtott szakmai segítséget.

A módszertani segédanyag tartalma

A módszertani anyag legfontosabb jellemzője, hogy komplex, a különböző tevékenységek fejlesztik a legfontosabb kompetenciákat:

- **anyanyelvi-, irodalmi kompetenciák** fejlesztése találós kérdések, mondókák, versek és mesék, dramatizációs játékok és szókartyák által

- **matematikai-logikai kompetenciák** fejlesztése a témához kapcsolódó társas- és memóriajátékok, kirakók és a mellékelt feladatlapok által
- a művészeti készségeken belül
  - a **zenei kompetenciák** fejlesztése tűzről szóló nép- és műdalok illetve körjátékok által
  - a **vizuális-, képzőművészeti készségek** fejlesztése színezők, finom- és grafomotorikát fejlesztő feladatlapok és különböző művészeti tevékenységek által
- a mozgáskultúra; **kinesztetikus kompetenciák** fejlesztése a különböző tornateremben és szabadtéren is végezhető tűzoltós témájú játéktevékenységek által
- a külső világ tevékeny megismerése; **naturalisztikus ismeretek** fejlesztése tervezett kirándulás és séták, tűzzel való kísérletek, és tábortűz gyújtása által.

A tanulás hatékonysága érdekében, a gyermekek személyesebb megszólításához, ösztönzéséhez szükséges egy karakter, mellyel azonosulni tudnak, vagy rajonganak érte. Ő Tűzoltó Bandi, és hű társa Morzsi, igazi hősök, bátrak és okosak, segítőkészek, szerethető figurák. Amellett, hogy megismerik a tűz megelőzés témát, pozitív, bizalmon alapuló viszonyt alakítanak ki a gyermekek és a tűzoltók, mint egyenruhás, hatósági személyek között.

II. Egy tűzoltó által vezetett interaktív bemutató szerepjátszás által

A prevenciós hét zárásaként Tűzoltó Bandi karaktere megelevenedik és személyesen látogat el az óvodába, ahol a gyermekek játékos formában

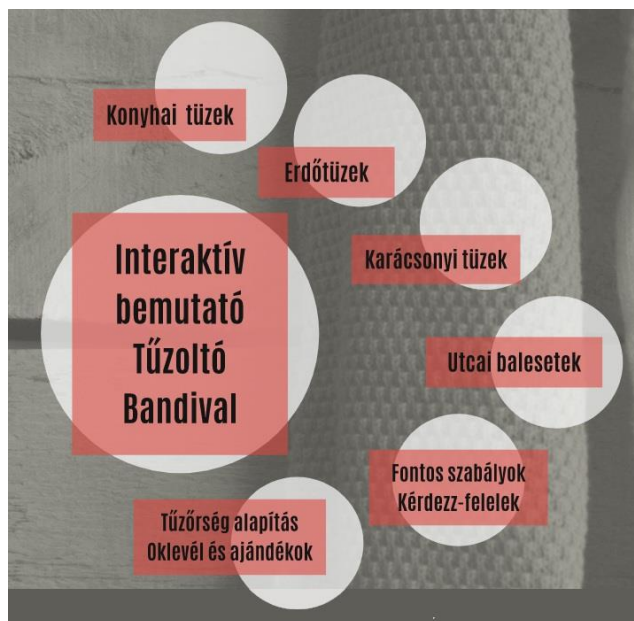
számot adhatnak tudásukról. A bemutató a legfontosabb tűzre veszélyes helyzeteket, eszközöket mutatja be interaktívan. Az óvodások négy fajta szituációs-szerepjátékot adnak elő Tűzoltó Bandi vezetésével (a felkészülést egy előre megírt forgatókönyv segíti). A gyerekek bevonásával elérjük, hogy élmények által tanuljanak, mivel közvetlen szereplői a jeleneteknek, így az átélés során hosszútávon is birtokosai lesznek, annak a tudásnak, amivel megelőzhetnek egy nagyobb tüzesetet, vagy vészhelyzetben megmenekülhetnek.

A szituációs gyakorlatok a leggyakrabban előforduló tüzet okozó helyzeteket dolgozzák fel, amelyekre így módon felhívva a figyelmet, könnyen elkerülhetőek lesznek a mindennapi életben. Ilyen interaktív bemutatót készítettünk a Sárberki Óvodában, melynek felvétele az alábbi linken tekinthető meg:

<https://drive.google.com/open?id=0B2cs0WEgZICiVnNqR1NzWWRHRWs>

Az interaktív bemutató felépítése:

Először a **konyhában előforduló tüzeseteket** játsszák el a gyermekek, bemutatva, hogy mi a teendő, ha meggyullad az olaj, ha lángra kap a ruha a magára hagyott vasaló alatt. Eljátsszák a menekülést, és hogyan kell segítséget kérni, a segélyhívó telefonszám tárcsázása után milyen információkat kell közölni a diszpécserrel.

A **karácsony környékén kialakult tüzek** is kiemelt figyelmet kapnak, az asztalon a magára maradt égő gyertyák lángra kapnak, amíg a család az

ajándékokat bontogatja. Szerencsére van otthon porral oltó készülék, így idejében sikerül megfékezniük a lángokat.

A harmadik jelenetben egy családi kirándulás során majdnem **erdőtűz** kerekedik, mert nem kijelölt tűzrakóhelyen szeretnének szalonnát sütögetni. Szerencsére idejében meggondolják magukat és tovább mennek, mire rábukkannak egy táblával ellátott kijelölt tűzrakóhelyre. A gyermekek megtanulják közben, hogy hol szabad és mikor tüzet gyújtani, és a tűz eloltásának fontosságát.

Végül egy **utcai baleset** szemtanúi lesznek, ahol egy veszélyes anyagokat szállító jármű ütközött egy személyautóval. A gyermekek felméri a sérültek állapotát, irányítják a forgalmat és hívják a 112-es segélyhívó számot, ahol a veszélyes anyag számát is bemondják.

A jelenetek után Tűzoltó Bandi elmondja a gyerekeknek, hogy mely esetekben próbálhatják eloltani a tüzet, **átismételik a legfontosabb szabályokat**, a tüzet okozó tárgyakat, a menekülés lépéseit, majd válaszol a gyerekekben felmerülő kérdésekre.

A bemutatót és tűzprevenációs programot egy **óvodai tűzőrség alapítása** zárja Tűzoltó Bandi vezetésével, ahol a hetente újraválasztott tűzőrség tagjai megkapják szolgálati jelvényüket. Feladatuk naponta egyszer együtt végigjárni az óvodát, ellenőrizni a füstjelzőket, hogy villognak-e, a menekülési útvonalat és tűzoltó készülékeket. A tűzőrség létrehozásával, továbbá a társasjátékokkal a gyermekek figyelme hosszútávon fenntartható a téma iránt.

A program zárásakor az óvoda kap egy **elismerő oklevelet**, hogy részt vett a Tűzoltó Bandi és Morzsi Tűzmegelőzési Programban, a gyermekeknek pedig ajándék matricákkal kedveskedik Tűzoltó Bandi.

III. A program értékelése, visszajelzések az óvodák részéről

A program utolsó, de egyben nagyon fontos része az értékelés, mivel a szakszerűen kivitelezett, önellenőrzésekkel nyomon követett tervezés eredményes megvalósításhoz vezet. Az óvoda által kijelölt koordinátor feladata egy kérdőív kitöltése, mellyel visszajelzést kaphatunk a programról, annak erősségeiről, gyenge pontjairól, fejlesztésre szoruló részeiről. A kérdőív kitöltése online felületen történne, a könnyebb feldolgozhatóság érdekében. Tartalmazza az óvodapedagógusok személyes véleményét csakúgy, mint a gyermekekét, kifejtős és karikázós kérdések megválaszolása által. Az így kapott vélemények közzétehetőek különböző marketing anyagokban, a Katasztrófavédelem honlapján és egyéb médiában is. Véleményem szerint a kérdőívek gyakori feldolgozásával, és kiértékelésével nagyban növelhető a program hatékonysága.

A program megvalósításának akcióterve

Ha program megvalósítása mellett dönt az Országos Katasztrófavédelemi Főigazgatóság, akkor felveheti a kapcsolatot az Oktatási Minisztériummal, majd a Főigazgatóság, valamint az igazgatóságok sajtófelelősei tájékoztatást adhatnak és bemutatathatják a programot a médiának. A kirendeltségek tájékoztató kiadványokat és plakátokat helyezhetnek ki a településeken.

Az országos kampányt követően a járási katasztrófavédelemi megbízott felveszi a kapcsolatot a óvodavezetőkkel, tájékoztatást ad részükre a programról. Amennyiben az óvodák részt kívánnak venni, kijelölnek egy kapcsolattartót, akinek koordinátorként feladata a kapcsolattartás, időpontegyeztetés, valamint a program értékelésének elkészítése.

Finanszírozhatóság

A program megvalósíthatóságához szükséges személyi és anyagi feltételek biztosítása többféle módon történhet. A továbbiakban részletesen kifejttem, külön-külön az anyagi és személyi feltételek biztosításának lehetséges változatait.

A prevenciós program finanszírozása kétféle módon történhet. Az egyik lehetőség, hogy a Katasztrófavédelem saját költségvetéséből fedezi (EU pályázat, OTB költségvetése) a felmerülő költségeket, a másik lehetőség, hogy a programban résztvevő óvodák egy bizonyos összeg befizetésével léphetnek be a programba. Anyagi rész alatt értem a mellékletben szereplő módszertani segédanyag nyomtatási, postázási költségeit, Tűzoltó Bandi és Morzsi kesztyűbábként történő legyártásának költségeit, kapcsolattartási- és útiköltségeket, illetve a Tűzoltó Bandit játszó kolléga/kollégák bérköltségeit.

Egyéb pénzügyi forrásra a szülők, önkormányzatok, helyi civil szervezetek és alapítványok támogatása által lehet még szert tenni.

Személyi feltételek biztosítása

A megvalósításhoz szükséges személyi feltételeket a Katasztrófavédelem hierarchiai rendszere alapján képzeltem el. Legfelső szinten az OTB-ben lenne egy kijelölt koordinátor, aki irányítja a projektet. Kapcsolatot tart a megyei katasztrófavédelemi igazgatóságokon kijelölt személyekkel, akik koordinálják a katasztrófavédelemi kirendeltségeken ezzel a feladattal megbízottakat.

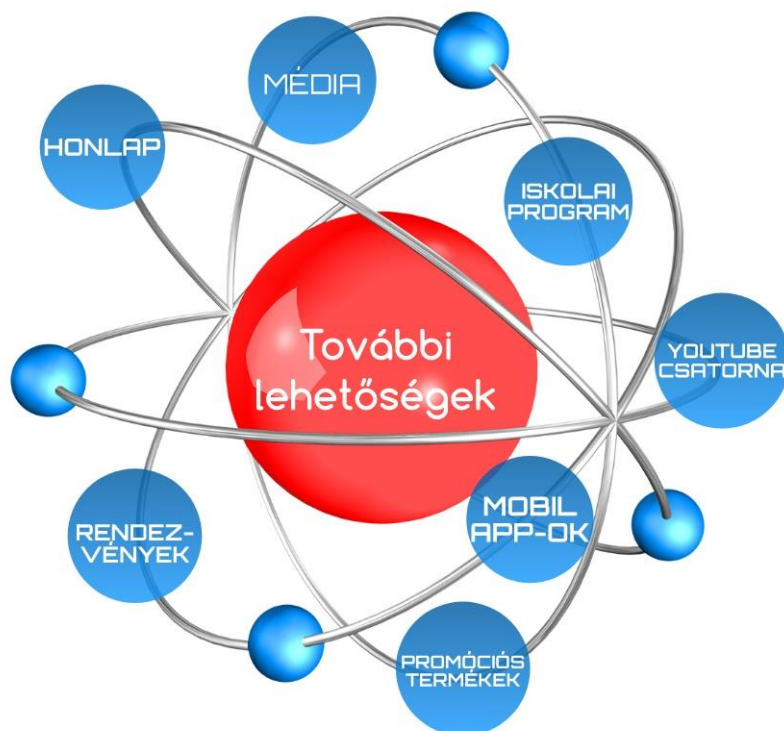
A program részeként egy alkalommal megjelenik egy bevetési ruhás tűzoltó az óvodákban, aki Tűzoltó Bandit személyesíti meg. Magyarországon az óvodák száma 4000 fölött van, mely nem egyenletesen oszlik el a kirendeltségek között, ezért figyelembe vehetők a katasztrófavédelemi megbízottak, akik járasonként jelenleg is kapcsolatot ápolnak a közintézmények vezetőivel. Elképzelésem szerint az óvodák magas száma miatt az önkéntes tűzoltóegyesületeket is célszerű bevonni, a hivatásos kollégák szakmai leterheltsége miatt. Így népszerűsítve az önkéntes tűzoltóegyesületeket is.

Felkészítő tréning

Azok a személyek, akik Tűzoltó Bandiként megjelennek az intézményekben, előzetesen egy rövid tréningen vennének részt, megyei igazgatóságokként lebontva. A tréningeket a program főkoordinátora bonyolítja le. Az oktatáson a komplett program bemutatásra kerül, a résztvevők megismerik a program célkitűzéseit, a módszertani segédanyagban szereplő irodalmi alkotásokat, társas-, dráma- és egyéb mozgásos játékokat, fejlesztő feladatlapokat is. Kiemelt fontosságú a szituációs jelenetek struktúrájának elsajátítása, melyet az óvodákban adnak majd elő. A képzés végén Tűzoltó Bandi bőrébe bújva a gyakorlatban is számot adnak tudásukról.

Egyéb ötletek és javaslatok

Honlap

A mai globalizált, internetközpontú világban elengedhetetlen lenne egy gyermekközpontú oktató típusú weblap létrehozása tűz megelőzéssel, tűzbiztonsággal kapcsolatban. Az óvodai programhoz hasonlóan Tűzoltó Bandi és Morzsi köré épülhetne fel, letölthető színezőkkel, feladatlapokkal, egyéb hasznos tartalmakkal. A gyerekek a honlapon interaktívan akár játékba építve tanulhatnák meg a legfontosabb tudnivalókat. Zenével, mesékkel, videókkal, játékokkal aktívan fenntarthatjuk érdeklődésüket.

Mobil applikációk

Az okostelefonokra és tabletekre optimalizált oktató típusú alkalmazásokban, játékokban is nagy potenciál rejlik. Miközben a gyermek úgy érzi, hogy csak játszik és jól szórakozik, rengeteg dolgot tanul közben. Tűzoltó Bandi bőrébe

bújva a gyerekek megelőzhetik a tüzet, ha felismerik a veszélyeket, illetve el is olthatják a kellő hozzáértéssel és eszközökkel.

Youtube csatorna

Hatékony lenne egy Youtube csatorna létrehozása, ami folyamatosan frissülne animációs mesékkel Tűzoltó Bandi és hűséges társa kalandjairól, illetve különböző oktató videókkal bővülne, melyek az aktuális veszélyforrásokat járnak körül (nyáron pl. erdőtüzek megelőzéséről, decemberben a karácsonyi tüzesetek elkerüléséről) . A videók legyártása magasabb költséggel járhat, de nagy előnye, hogy széles közönséget ér el folyamatosan.

Egyéb média

A program népszerűsége fokozható a médiában való megjelenéssel, legyen szó akár televízióban való szereplésről vagy folytatásos újságcikkekről, megyei napilapoktól kezdve, a Katasztrófavédelem saját magazinján át, a szakmai pedagógiai lapokig bezárólag.

Rendezvények

Nagy hagyománya van a Katasztrófavédelem rendezvényeken való megjelenésének, és nagy népszerűségnek örvendenek mind a felnőttek, mind a gyermekek körében. Tűzoltó Bandi részvétele tovább színesíthetné a gyermekeknek szánt rendezvények programkínálatát.

Promóciós termékek

Az óvodában illetve a rendezvényeken szerzett élményeket haza is vihetik a gyermekek, Tűzoltó Bandi és Morzsi plüssfigurák és egyéb promóciós

termékek, pl. matricák, ceruzák, füzetek, kulcstartók, hűtőmágnesek tornazsákok, baseball sapkák stb. formájában. A magasabb költségű termékek megvásárlásával a szülők támogathatják a programot, a matricák, ceruzák, kulcstartók pedig ajándékba is adhatóak, a gyermek nagy öröme.

A program folytatása az iskolákban

A program folytatható az általános iskolákban, az óvodákhoz hasonlóan egy tűzprevenációs hét létrehozásával, melyet versenyekkel is lehetne gazdagítani, akár városi, megyei majd országos szinten. Az iskolás gyermekeknek a nyári időszakban lehetne szervezni „tűzoltó tábor”-t, ahol játékosan, csapatépítő tevékenységekkel bepillantást nyerhetnek a tűzoltók izgalmas és felelősségteljes munkájába. Véleményem szerint hasznos lenne az óvodában megszerzett ismereteket ápolni, bővíteni és a gyermekek érdeklődését fenntartani az iskolákban is a téma iránt, de jelen pályázatomban erre nem áll módomban részletesen kitérni.

Egy „jó” gyakorlat bemutatása

Szükségnek éreztem letesztelni az általam kidolgozott tűzmegelőzési programot, annak megvalósíthatóságát óvodai keretek között. 2016 őszén a Sárberki Óvoda Kisvakond csoportjában töltöttem el egy hetet. A pedagógusoktól, gyermekektől, sőt még a szülőktől is pozitív visszacsatolásokat kaptam. **Az óvodások pedig fél év elteltével is emlékeztek a legalapvetőbb tűzmegelőzési ismeretekre.**

A Sárberki Óvoda szakmailag többszörösen elismert pedagógusa, **Lakosné Lódi Csilla** az alábbi visszajelzést fogalmazta meg a programról:

„Óvodánkban a Kompetencia alapú képesség - és készségfejlesztő programmal dolgozunk, melyben a négy őselem - Levegő, Tűz, Víz, Föld - köré csoportosítjuk a gyermekeknek átadni kívánt ismereteket.

*Miután megismertük a pályázat célját, **örömmel fogadtuk az új kezdeményezést**, hiszen ez által is, a nevelés minden területét érintve, többféle, játékos megközelítéssel sikerült gyermekeink tudását gyarapítani. Minden gyermek először tűzoltó akar lenni, hiszen a nagy, erős „bácsik”, a sokféle gépekkel, eszközökkel nagyon csábítóak. Ha már kis korban megismerhetik munkájukat, felelősségüket nagyban hozzájárulhatunk, hogy olyan gyermekeket neveljünk, akik a természet és, a környezet megóvását tartják a legfontosabbnak.*

*Ez a **program lehetőséget biztosít a differenciált fejlesztésre**, a gyermekek egyéni fejlődési ütemet is figyelembe véve. **Nagy segítséget nyújtott a Módszertani segédanyag, melyben hasznos útmutatást kaptunk az anyagok feldolgozására.** A sokféle játék, mese, vers mind-mind a témához kapcsolódva, még jobban bepillantást adott a feladat elvégzéséhez.*

A gyermekeink sokféle élményt szereztek a témával kapcsolatban.

Elsősorban feladatunk: gyermekeinkben megerősíteni, tudatosítani az emberi felelősséget a természet, a környezet megóvására, a tűz szerepének fontosságára az ember életében – ugyanígy a kárára is felhívni a figyelmet.

*Az elgondolás, **a játékos feladatok nagyon tetszettek gyermekeinknek**, hiszen az óvodában játékokon keresztül fejlesztünk, „tanítunk”. Amit ő maga csinál, átél, jobban megmarad emlékében, mint amiről csak hall, illetve lát képeken. **Mind a segédanyag, mind a feladatok, nagyon gyermekközpontúak voltak, érthetőek, játékosak.** Hasznosnak találjuk, látjuk ezt a kezdeményezést, szeretnénk a többi csoportot is bevonni a feladatokba.*

Konklúzió- összefoglalás

Pályázatom célja egy komplex óvodai tűzprevenációs program bemutatása és a megvalósításához szükséges konkrét akcióterv prezentálása volt. **A program, mely nemrég még csak gondolatként fogalmazódott meg bennem, mostanra egy átgondolt, átlátható, szakemberek visszajelzései alapján országos szinten is megvalósítható, hasznos projektté nőtte ki magát.**

A program megvalósítása során, 1 hét vagy akár 1 hónapon keresztül, intézménytől függően, Tűzoltó Bandi és Morzsi izgalmas kalandjaival ismerkedhetnek meg az ovisok, mely ismeretek birtokában egyszer talán önmaguk, vagy embertársaik életét menthetik meg. A projekt irányelve a logikusság és fokozatosság, mely a legfontosabb kompetenciákat fejleszti különböző tevékenységek által. A program végén megjelenik személyesen is a gyermekek várva várt hőse, akivel átismételik a program legfontosabb momentumait.

A pályázat elkészítésének jó kiindulási alapja volt, hogy évek óta fordítom szabadidőmet, óvodáskorú gyermekek készségfejlesztésére, mely keretében, rendezvényeken, fesztiválokon, hotelekben alakítunk ki okos játszóházat. Több féle korosztálynak vezettem foglalkozásokat, 2-18 éves korig. Fogékonyság szempontjából az óvodás korosztály mutatkozott a legígéretesebbnek. Hasznosnak érzem minden velük töltött percemet, **hiszen gyermekeink kezében van a kulcs az ajtóhoz melyen keresztül egy szebb jövő tárulhat elénk.** Pályázatomat az alábbi gondolattal zárom:

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni – vess magot!

Ha egy évtizeddel számolsz – ültess fát!

Ha terved egy életre szól – embert nevelj!”

/Kínai mondás/

Felhasznált szakirodalom és egyéb források

- Antal Judit, Mentálhigiéne az óvodában, Barbori Kiadó, Győr 2008. ISBN: 978-963-4493-8
- Szalai Anett, Horváth Judit, Horváthné Csapucha Klára, Alaccus kiadó, Budapest 2007. ISBN: 978-963-9412-41-5
- Balázsné Szűcs Judit, Miből lesz a cserebogár?, Alex-typo Kiadó, 1992. Budapest ISBN: 963-77-35-0-11
- Bauer Gabriella: Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény Tankönyvkiadó Bp.1975.
- Dr. Deliné Dr. Fráter Katalin, Integrált személyiségfejlesztés osztatlan óvodai csoportban, Óvóképző Főiskola Gyakorló Óvoda, Hajdúböszörmény 1993. ISBN: 963-72-92-15-2
- Dr. Hamza István (szerk.), az óvodák jelene és jövője-óvodai programok, Magyar Testnevelési Egyetem, Budapest 1998. ISBN 963-7166-68-8
- Dr. Takács Bernadett Gyermek játék terápia, OKKER kiadó 2001. ISBN 9639228052
- Earl Babbie, A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi kiadó, Budapest 2001. ISBN:963-506-563-9
- Forrai Katalin: Ének az óvodában Editio Musica Budapest 1993.
- <http://m.ovonenileszek.hu.webnode.hu>
- <http://www.katasztrofavedelem.hu>
- <http://www.poet.hu>
- Kende B. Hanna, Gyermekpszichodráma, Osiris kiadó, Budapest 2003. ISBN:963-389-460-3
- Kovácsné Dr. Bakos Éva (szerk.) Újszerű játékformák, játéktípusok az óvodai nevelésben, Óvóképző Főiskola Gyakorló Óvoda, Hajdúböszörmény 1993. ISBN: 963-72-92-14-4

- Kováts-Németh Mária, Kultúra Érték Iskola, Palatia Nyomda és Kiadó Kft. 2015. ISBN: 978-963-7692-67-3
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva, Itt a meleg, itt a nyár, mezítláb jár a madár-óvodai játékos fejlesztések kézikönyve és fejlesztő játékok gyűjteménye, Flaccus kiadó 2010 Budapest, ISBN: 978-963-94-1280-4
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva, Itt a meleg, itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél-óvodai fejlesztések kézikönyve és fejlesztő játékok gyűjteménye, Flaccus kiadó 2010 Budapest, ISBN: 978-963-94-1277-4
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva, Kipp-kopp, mogyoró, tavaszt hív már a rigó, Flaccus kiadó 2010 Budapest, ISBN: 978-963-94-1289-7
- Mérei Ferenc-V.Binét Ágnes, Gyermeklélektan, Gondolat kiadó, Budapest 1993. ISBN: 963-282-693-2
- Perlai Rezsőné, Erkölcsi nevelés az óvodában, Az óvodáskor viselkedéstudománya, Flaccus Kft, Debrecen, 2014. ISBN: 978-615-5278-1-1
- Perlai Rezsőné, Matematikai játékok óvodás korban, Okker kiadó 1999. ISBN: 963-92-28-03-6
- R.L.Atkinson, Pszichológia, Osiris kiadó, 2003. Budapest. ISBN: 963-389-44-7-6
- Robert Fulghum, Már az óvodában megtanultam mindent amit tudni érdemes, Park kiadó, Budapest 1992. ISBN: 963-530-173-1
- Szerk.: Zilahi Józsefné, Óvodai nevelés játékkal, mesével, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 1996. ISBN: 936-85348-4-2
- Sző, fon, nem takács. Mi az? –találós kérdések gyerekeknek- Móra Ferenc Könyvkiadó 1975. Budapest
- Zilahi Józsefné, Magyar népi mondóka gyűjtemény kisgyermekek szórakoztatására, Megyei pedagógiai intézet, Veszprém, 1993.

Mellékletek

A könnyebb kezelhetőség érdekében a Mellékleteket külön mappába mentettem.